

Ο κύκλος του 99

*Από το βιβλίο του Αργεντινού
ψυχοθεραπευτή Χόρχε Μπουκάι,
“Να σου πω μια Ιστορία”.*

“Ζούσε κάποτε, πριν πολλά χρόνια, ένας βασιλιάς πολύ θλιμμένος που είχε έναν υπηρέτη χαρούμενο και αισιόδοξο.

Κάθε πρωί ξυπνούσε τον βασιλιά πηγαίνοντάς του το πρόγευμα, τραγουδούσε χαρούμενα στιχάκια, του έκανε αστείους μορφασμούς.

Στο κεφάλτο πρόσωπό του υπήρχε πάντα ένα μεγάλο φωτεινό χαμόγελο, αλλά και όλη του η ζωή ήταν ήρεμη και ευτυχισμένη.

“Κάποια μέρα ο βασιλιάς δεν άντεξε και τον ρώτησε:

-Ποιό είναι το μυστικό σου;

-Ποιό μυστικό Μεγαλειότατε;

-Μην κάνεις ότι δεν καταλαβαίνεις. Ποιό είναι το μυστικό της χαράς σου. Λέγε γρήγορα.

-Μα, δεν υπάρχει μυστικό Μεγαλειότατε.

**-Πώς τολμάς να λες
ψέματα σ' εμένα. Έχω
κόψει κεφάλια για πολύ
μικρότερες προσβολές,
από ένα ψέμα.**

**-Πιστέψτε με
Μεγαλειότητα, σας
παρακαλώ, δεν σας
κρύβω τίποτα. Δεν
υπάρχει κανένα μυστικό.**

**-Και πώς τα καταφέρνεις
βρε ανόητε και είσαι όλη
την μέρα τόσο κεφάτος;
Σε έχω παρακολουθήσει,
σε βλέπω. Όλο χαχαχού
και αστεία είσαι.**

-Μα Μεγαλειότατε, η ζωή ήταν τόσο γενναιόδωρη μαζί μου.

**Η Λαμπροσύνη σας με τιμά και με έχει στην υπηρεσία της.
Με την γυναίκα μου και τα παιδιά μου μένουμε σ' ένα ωραίο σπίτι που μας παραχώρησε το παλάτι.
Μας προσφέρετε ρούχα και τροφή για όλους μας, δωρεάν εκπαίδευση στα παιδιά μου, επιπλέον δε, η Μεγαλειότητά σας μου πληρώνει και ένα μικρό μηνιαίο επίδομα, που ικανοποιεί τις μικροεπιθυμίες μας.
Πώς να μην είμαι ευτυχισμένος;**

-Άκου, ηλίθιες δικαιολογίες έχω χορτάσει από τους συμβούλους μου. Αν δεν μου πεις το μυστικό της χαράς σου, η υπομονή μου θα εξαντληθεί και μαζί της και το κεφάλι στους ώμους σου. Είναι αδύνατον να είναι κάποιος ευτυχισμένος με αυτά που μου παρέθεσες.

-Μα Βασιλιά μου, σας παρακαλώ, πιστέψτε με. Δεν σας κρύβω κάτι. Πώς θα μπορούσα άλλωστε; Δεν υπάρχει μυστικό.

-Χάσου από μπροστά μου ηλίθιε, πριν φωνάξω το δήμιο. Γελοΐε, Καραγκιόζη.

Ο υπηρέτης χαμογέλασε, έκανε μια βαθειά υπόκλιση, και βγήκε από το δωμάτιο. Τον βασιλιά όμως, δεν τον χωρούσε ο τόπος. Του φαινόταν τόσο παράλογο ο βαλές του να είναι τόσο ευτυχισμένος, ζώντας σε δανεικό σπίτι, τρώγοντας από τα περισσεύματα των αυλικών, φορώντας ρούχα από δεύτερο χέρι.

Αφού κατάφερε κάπως να ηρεμήσει, φώναξε τον πιο σοφό σύμβουλό του και του διηγήθηκε την συζήτηση και την απορία του.

-Πες μου γέροντα, γιατί ο άνθρωπος αυτός είναι ευτυχισμένος;

-Α, Μεγαλειότατε, επειδή προφανώς βρίσκεται έξω από τον κύκλο.

-Έξω από πού;

-Μα από τον κύκλο.

-Γι' αυτό είναι ευτυχισμένος;

-Όχι μεγαλειότατε, γι' αυτό δεν είναι δυστυχισμένος.

-Δεν καταλαβαίνω γέροντα. Δηλαδή όποιος είναι στον κύκλο είναι δυστυχής; Εγώ είμαι δυστυχής διότι είμαι μέσα στον κύκλο;

-Ακριβώς βασιλιά μου.

-Και πώς βγήκε;

-Δεν μπήκε ποτέ.

-Βάλθηκαν να με τρελάνεις κι εσύ γέροντα. Τι στην οργή κύκλος είναι αυτός και γιατί μας προκαλεί θλίψη;

-Είναι ο κύκλος του ενενήντα εννέα.

-Και πώς λειτουργεί αυτός ο διαολόκυκλος;

-Μεγαλειότατε είναι δύσκολο να σας τον εξηγήσω με λόγια, μπορώ όμως να σας τον δείξω στην πράξη.

-Δηλαδή τι θα κάνεις;

-Αν μου επιτρέψετε θα βάλω τον υπηρέτη σας στον κύκλο.

-Πώς δηλαδή, θα τον σπρώξεις; είπε ο βασιλιάς κοροϊδευτικά.

-Δεν θα χρειαστεί βασιλιά μου. Αν βρει την ευκαιρία θα μπει μόνος του.

-Και καλά, όταν μπει δεν θα δει ότι αυτό τον έκανε δυστυχημένο, ώστε να βγει κατευθείαν;

-Θα το αντιληφθεί, αλλά δεν θα θέλει να φύγει.

-Δηλαδή μου λες ότι θα καταλάβει πως αν μπει στον κύκλο θα δυστυχήσει, αλλά παρ' όλα αυτά θα μπει οικιοθελώς και δεν πρόκειται να ξαναβγεί;

-Ακριβώς Μεγαλειότατε. Κανένας δεν θέλει να βγει από τον κύκλο του ενενήντα εννέα. Όσο και αν τον κάνει δυστυχισμένο. Θα μάθεις λοιπόν πώς λειτουργεί ο κύκλος, αλλά εσύ θα χάσεις έναν εξαίρετο υπηρέτη και το παλάτι έναν χαρούμενο άνθρωπο.

-Δεν με νοιάζει. Τι πρέπει να κάνουμε; Πότε ξεκινάμε;

-Σήμερα το βράδυ βασιλιά μου. Θα περάσω να σε πάρω. Θα έχεις ετοιμάσει ένα σακί με ενενήντα εννέα φλουριά. Ούτε ένα περισσότερο, ούτε ένα λιγότερο.

Πράγματι, την νύχτα ο σοφός πέρασε να πάρει τον βασιλιά. Πήγαν μαζί στο σπιτάκι του υπηρέτη, στην άκρη της αυλής του παλατιού, κρύφτηκαν και περίμεναν να ξημερώσει. Μόλις αχνοφέγγισε και άναψε στο δωμάτιο ένα κερί, ο σοφός έβαλε στο σακούλι ένα μήνυμα που έλεγε:

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΟΣ ΣΟΥ. ΕΙΝΑΙ ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΠΕΙΔΗ ΕΙΣΑΙ ΞΕΧΩΡΙΣΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ. ΑΠΟΛΑΥΣΕ ΤΟΝ. ΜΗΝ ΠΕΙΣ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑΝ ΠΩΣ ΤΟΝ ΒΡΗΚΕΣ.

Έδεσε το σακί στην πόρτα του υπηρέτη, χτύπησε δύο φορές κι έτρεξε να ξανακρυφτεί.

Όταν ο υπηρέτης βγήκε ξαφνιασμένος, ο βασιλιάς παρακολουθούσε πίσω από έναν θάμνο.

Τον είδε να διαβάζει το μήνυμα και να ανοίγει το πουγκί. Είδε την έκπληξη στο πρόσωπό του, τον αρχικό φόβο, την καχύποπτη, ερευνητική ματιά μήπως ήταν κανένας τριγύρω. Τον είδε να σφίγγει το πουγκί στην αγκαλιά του, να ανοίγει το πουκάμισο και να το βάζει στο στήθος του, να χώνεται γρήγορα σπίτι του.

Μόλις άκουσαν την κλειδαριά να διπλοαμπαρώνει, ο βασιλιάς με τον σοφό πλησίασαν στο παράθυρο για να κατασκοπεύσουν.

Ο υπηρέτης είχε ρίξει στο πάτωμα τα πιατικά που ήσαν στο τραπέζι, αφήνοντας μόνο το κερί. Καθισμένος σε μια καρέκλα άδειαζε το περιεχόμενο. Τα μάτια ήταν γουρλωμένα, κόντευαν να βγουν έξω από τις κόγχες.

Ήταν φανερό δεν μπορούσε να πιστέψει αυτό που έβλεπε. Ένα βουνό από χρυσά φλουριά. Ένας θησαυρός. Όλος δικός του. Αυτός που δεν είχε ποτέ ως τώρα στην ζωή ακουμπήσει έστω ένα χρυσό φλουρί, τώρα είχε ένα μικρό βουνό από αυτά. Δικά του.

Άρχισε να τα χαζεύει και να τα κάνει στοίβες. Τα κοίταζε πώς άστραφταν στο φως του κεριού και χαζογελούσε. Τα συγκέντρωνε, τα σκόρπιζε για να ακούει το κουδουνισμό τους. Και όλο χαμογελούσε.

Παίζοντας άρχισε να τα τοποθετεί σε στοίβες των δέκα. Μια δεκάδα, δύο δεκάδες, τρεις, τέσσερις, πέντε, έξι. Ταυτόχρονα έκανε και το άθροισμα. Πενήντα, εξήντα, εβδομήντα, ογδόντα, ενενήντα, εκατ. πού είναι το τελευταίο;

Ξαναμετρά μία-μία τις στοίβες να βρει το λάθος, τίποτα. Τα στήνει σε κολώνες, την μία δίπλα στην άλλη, μήπως κάποια προεξέχει. Τίποτα.

Η τελευταία κολώνα ελλειμματική. Μόνο εννέα φλουριά. Κοιτάζει ερευνητικά το τραπέζι, σηκώνει το κερί, γυρίζει το μέσα έξω στο σακούλι. Τίποτα.

Γονατίζει και αρχίζει να ψάχνει στο πάτωμα. Δεν μπορεί τα φλουριά ΕΠΡΕΠΕ να είναι εκατό.

**-Δεν είναι δυνατόν, μονολογούσε όσο έψαχνε.
Κάπου πρέπει να μου έπεσε. κάπου πρέπει να είναι.
Με λήστεψαν! Αλήτες! Κερατάδες! Με κλέψανε!**

Γονατισμένος κοιτούσε πάνω στο τραπέζι, έβλεπε τις κολώνες με τα φλουριά και αισθανόταν πως κάτι του είχε διαφύγει. Δεν μπορεί, κάπου έκανε λάθος. Αδύνατον η μία κολώνα να είναι κουτσή. Αλλά το φλουρί που έλειπε, πουθενά.

Τελικά σαν να το πήρε απόφαση. Ενενήντα εννέα φλουριά, είναι πολλά λεφτά. συλλογίστηκε. Μπορώ να ζήσω την υπόλοιπη ζωή σαν άρχοντας. συνέχισε.

Αλλά δεν είναι στρογγυλός αριθμός, ρε γαμώτο.

Το εκατό, μάλιστα, είναι στρογγυλός αριθμός.

Τώρα μου λείπει ένα.

Ο βασιλιάς και ο σοφός σύμβουλος κοιτούσαν από το παράθυρο.

Το πρόσωπο του υπηρέτη δεν ήταν το ίδιο. Ήταν σκεπτικός, σκυθρωπός με χείλη στενά, τραβηγμένα. Με μάτια μισόκλειστα έξυνε το κεφάλι του. Κάτι σκεπτόταν.

Μάζεψε τα φλουριά στο σακούλι και κοιτάζοντας καχύποπτα ολόγυρα, το έκρυψε προσεκτικά, όσο πιο αθόρυβα μπορούσε πίσω από ένα σωρό καυσόξυλα. Ύστερα πήρε χαρτί και μολύβι και κάθισε να κάνει λογαριασμούς.

Πόσο καιρό πρέπει να κάνω οικονομίες, ώστε να αποκτήσω και το εκατοστό φλουρί;

Ο υπηρέτης μιλούσε μόνος, παραμιλούσε ασυναίσθητα.

Θα βρω και δεύτερη δουλειά, θα δουλέψω σκληρά για ένα διάστημα, μέχρι να το κερδίσω. Μετά όμως μεγάλε. άραγμα. Ναι, με εκατό φλουριά, μπορεί ένας άνθρωπος να μην δουλεύει. Μπορεί να ζει δίχως σκοτούρες. Είσαι πλούσιος! Είσαι άρχοντας! Δεν υπάρχει λόγος να δουλεύεις, αγόρι μου! Τελείωσε τους υπολογισμούς του. Αν δούλευε σκληρά κι έβαζε στην άκρη όλο το μηνιάτικο του και ότι έξτρα χρήματα έπαιρνε, σε πέντε το πολύ έξι χρόνια θα μπορούσε να αγοράσει ένα χρυσό φλουρί.

Έξι χρόνια είναι πάρα πολλά, μονολόγησε. Θα μπορούσα όμως να βάλω και την γυναίκα μου να δουλέψει. Κάποια δουλειά θα βρει να κάνει στην πολιτεία. Θα μπορούσε να καθαρίζει σπίτια. Αλλά κι εγώ, πέντε η ώρα τελιώνω από το παλάτι. Μπορώ να κάνω το βοηθό σε κανένα μάστορα, δύο τρεις ώρες μέχρι να νυχτώσει.

Ξαναπιάνει το μολύβι και αρχίζει πάλι τους υπολογισμούς. Με την έξτρα δουλειά τη δική του και την συνεισφορά της γυναίκας του θα μάζευε τα χρήματα για το φλουρί σε τρία χρόνια. Εξακολουθούσε να είναι πολύς, πολύς καιρός.

Ίσως θα μπορούσαμε να κάνουμε και κάποιες οικονομίες. Να πουλήσουμε ας πούμε λίγο από το φαγητό. Έτσι κι αλλιώς το πολύ φαγητό, κακό κάνει. Άσε που μια και είναι τζάμπα, το έχουμε παρακάνει. Και τα χειμωνιάτικα παπούτσια; Τι χρειάζονται; Μπαίνει η Άνοιξη. Έρχονται ζέστες. Και τα επανωφόρια μπορώ να τα πουλήσω. Να πουλήσω. Να πουλήσω. Πρέπει να γίνουν θυσίες. Άλλωστε θα πιάσουν τόπο. Σε δύο χρονάκια το πολύ θα αγοράσουμε το φλουρί που μας λείπει και μετά. ποιός μας πιάνει μετά. Θα είμαστε πλούσιοι. Ό,τι μας γυαλίζει, θα το αγοράζουμε. Αυτό είναι. Δύο χρόνια στο τούνελ και μετά.

Ο βασιλιάς και ο σύμβουλος γύρισαν στο παλάτι. Ο υπηρέτης είχε μπει στον κύκλο του ενενήντα εννέα.

Τους μήνες που ακολούθησαν, ο υπηρέτης έβαλε σε εφαρμογή τα σχέδια που είχε αποφασίσει εκείνο το πρωινό.

Δούλευε πολύ, κουραζόταν, κακοκοιμόταν, αλλά επέμενε στην απόφασή του.

Ένα πρωινό, μπήκε με το πρωινό στο δωμάτιο του βασιλιά, αργός, κακόκεφος, αμίλητος, όπως συνήθιζε τελευταία.

-Μα καλά, τι έπαθες εσύ; ρωτά τάχα ανήξερους ο βασιλιάς.

-Μια χαρά είμαι Μεγαλειότατε. Θέλετε τίποτε άλλο;

-Μέρες έχω να σ' ακούσω να τραγουδάς. Σου συμβαίνει κάτι;

-Αν δεν κάνω λάθος, η δουλειά μου είναι σας σερβίρω και να σας βοηθώ να ντυθείτε. Δεν κάνω τη δουλειά μου; Την κάνω και μάλιστα άψογα, συνέχισε. Δεν με προσλάβατε για γελωτοποιό, ούτε για τραγουδιστή.

Μετά από μερικούς μήνες, ο βασιλιάς έδιωξε τον υπηρέτη από το παλάτι. Δεν είναι ευχάριστο να περιβάλλεσαι από κακόκεφους, μουρτζούφληδες υπαλλήλους.

Ο ασπρομάλλης ψυχαναλυτής έκανε μια παύση και κοίταξε προσεκτικά τον ασθενή του. Προσπάθησε να διαβάσει τα συναισθήματα από την ιστορία στο πρόσωπό του. Ανακάθισε στην πολυθρόνα του, πήρε το ποτήρι δίπλα του και ρούφηξε μια μεγάλη γουλιά σακέ.

Καθάρισε την φωνή του και συνέχισε: Βλέπεις Ντεμιάν, εσύ, εγώ και όλοι μας έχουμε εκπαιδευθεί σ' αυτήν την ηλίθια ιδεολογία. Πάντοτε κάτι μας λείπει για να νιώσουμε ικανοποιημένοι, και δυστυχώς μόνο αν είσαι ικανοποιημένος μπορείς να απολαύσεις όσα έχεις.

Γι' αυτό, μάθαμε πως τάχα η ευτυχία θα έλθει όταν ολοκληρώσουμε αυτό που μας λείπει. Και επειδή πάντα κάτι λείπει, ξαναγυρίζουμε στην αρχή και δεν απολαμβάνουμε ποτέ την ζωή.

Τι θα συνέβαινε όμως, αν η φώτιση ερχόταν στις ζωές μας και αντιλαμβανόμαστε, έτσι ξαφνικά, ότι τα ενενήντα εννιά φλουριά μας είναι το 100% του θησαυρού;

Ότι δεν μας λείπει τίποτα, κανένας δεν μας έκλεψε τίποτα, το εκατό δεν είναι καθόλου πιο στρογγυλός αριθμός από το ενενήντα εννιά;

Ότι αυτό, είναι μόνο μια παγίδα, ένα καρότο που έβαλαν μπροστά μας, για να είμαστε βλάκες, για να σέρνουμε το κάρο, κουρασμένοι, κακόκεφοι, δυστυχείς και συμβιβασμένοι;

Μια παγίδα για να μην σταματήσουμε ποτέ να σπρώχνουμε και να μείνουν όλα όπως έχουν.

Αιωνίως τα ίδια.

Πόσα θα άλλαζαν αν μπορούσαμε να απολαύσουμε τους θησαυρούς μας, έτσι ακριβώς όπως είναι. Έτσι ακριβώς όπως τους κατέχουμε.

Προσοχή όμως Ντεμιάν.

**Το να παραδεχτείς ότι το ενενήντα εννιά είναι ο
θησαυρός, δεν σημαίνει ότι πρέπει να εγκαταλείψεις τους
στόχους σου.**

Δεν σημαίνει άραγμα, συμβιβασμός με οτιδήποτε.

**Γιατί άλλο το να παραδέχεσαι, κι άλλο το να
συμβιβάζεσαι.**

Αυτό όμως, είναι σε άλλο παραμύθι...